

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/181/2021
Identifikačné číslo spisu:	6117231677
Dátum vydania rozhodnutia:	14.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6117231677.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Primaciálne námestie 1, IČO: 00 603 481, konajúci prostredníctvom Správa telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Junácka 4, IČO: 00 179 663, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kucek & Partners, s. r. o., Bratislava, Námestie Martina Benku č. 26, IČO: 36 865 192, proti žalovanému PRO-SPORTAM, spol. s r.o., Bratislava, Pražská 11, IČO: 31 387 462, zastúpeného advokátkou JUDr. Adelou Valockou, Radvanská 1, Bratislava o návrhu žalovaného na vydanie rozhodnutia o neúčinnosti elektronického doručenia platobného rozkazu sp. zn. 7Up/253/2017 z 19. septembra 2017 a o odklade účinkov elektronického doručenia, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 7Up/253/2017, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2019 sp. zn. 13CoUP/1/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. februára 2018 č. k. 7Up/253/2017-120 zamietol návrh žalovaného na určenie neúčinnosti elektronického doručenia platobného rozkazu sp. zn. 7Up/253/2017 zo dňa 19. septembra 2017 (prvý výrok) a zamietol i návrh žalovaného o odklade účinkov elektronického doručenia platobného rozkazu sp. zn. 7Up/253/2017 zo dňa 19. septembra 2017 do rozhodnutia vo veci samej (druhý výrok).

1.1. Platobným rozkazom sp. zn. 7Up/253/2017 zo dňa 19. septembra 2017 súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 18 480,84 eura s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Platobný rozkaz bol žalovanému doručený 22. novembra 2017 o 00:50:51 hod. a nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 8. decembra 2017. Podaním doručeným Okresnému súde Banská Bystrica 9. februára 2018 podal žalovaný návrh na vydanie rozhodnutia o neúčinnosti elektronického doručenia platobného rozkazu sp. zn. 7Up/253/2017 z 19. septembra 2017 podľa § 33 ods. 1 zákona o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších

predpisov v spojení s § 9 ods. 4 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoUK“) a tiež návrh na odklad účinkov elektronického doručenia do rozhodnutia vo veci samej podľa § 33 ods. 5 zákona o e-Governmente. Uviedol, že dňa 6. februára 2018 sa prihlásil do svojej elektronickej schránky. Po jej otvorení zistil, že 6. novembra 2017 mu bola doručená notifikácia o doručení platobného rozkazu a dňom 22. novembra 2017 nastali účinky doručenia platobného rozkazu, a to márnym uplynutím úložnej lehoty (t.j. fikciou doručenia). Vzhľadom na skutočnosť, že platobný rozkaz nie je podľa príslušných osobitných predpisov možné žalovanému účinne doručiť tzv. fikciou doručenia, podal návrh na vydanie rozhodnutia o neúčinnosti doručenia platobného rozkazu. Uviedol, že po nedoručení platobného rozkazu, mal súd postupovať v zmysle § 10 ZoUK. V žiadnom prípade súd nemohol takýto „nedoručený“ platobný rozkaz „správoplatniť“. Žalovaný sa o jeho doručení do elektronickej schránky dozvedel 6. februára 2018, nakoľko až tohto dňa sa mu od zabezpečenia už spomínaného „prečipovania a preinštalovania“ podarilo do tejto elektronickej schránky úspešne prihlásiť. Vo vzťahu k neúčinnosti doručenia platobného rozkazu žalovaný uviedol, že došlo aj k splneniu podmienok podľa § 33 ods. 1 písm. b) zákona o e-Governmente, nakoľko výkon exekúcie na sumu viac ako 17 000,- Eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu, o ktorého existencii žalovaný nemal vedomosť, je jednoznačne spojené s minimálne „nepomernými ťažkosťami“, ktoré nie je možné od adresáta spravodlivo požadovať. Pokiaľ ide o samotný nárok uplatňovaný žalobcom v namietanom platobnom rozkaze, tento žalovaný neuznáva.

1.2. Súd prvej inštancie posudzoval vec podľa § 15 ods. 1 ZoUK, podľa § 13 ods. 1 písm. a), § 13 ods. 2, § 29 ods. 2, 3, § 30 ods. 1, 4, 6, § 32 ods. 5, 6, § 33 ods. 1 zák. č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (z. o e-Governmente). Vychádza z dokladu o doručení písomností (správy) súdu, z tzv. doručenky (v prípade elektronického doručovania - elektronickej doručenky). Doručenka má v zmysle § 111 ods. 1 CSP povahu verejnej listiny. Kým nie je preukázaný opak, súd považuje údaje na doručenke za pravdivé, keďže uvedené zákonné ustanovenie upravuje vyvrátenie právnu domnienku o pravdivosti doručenky. Platobný rozkaz doručoval súd žalovanému ako právnickej osobe do jeho aktívnej elektronickej schránky. Dňa 19. októbra 2017 bola súdu doručená správa o nedoručení správy (platobného rozkazu spolu s prílohami) žalovanému, z dôvodu uplynutia lehoty doručovania. Súd následne doručoval žalovanému platobný rozkaz opätovne elektronicky do vlastných rúk. Dňa 6. novembra 2017 bola súdu doručená správa o nedoručení správy. Súd vzhľadom na zmenu právnej úpravy § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente účinnú od 1. novembra 2017 doručoval následne platobný rozkaz spolu s prílohami žalovanému elektronicky do jeho elektronickej schránky do vlastných rúk s použitím fikcie doručenia. Z elektronickej doručenky vyplýva, že žalovanému bola správa doručená do jeho elektronickej schránky dňa 22. novembra 2017 o 00:50:51 hod., a to vypáraním úložnej lehoty s fikciou doručenia.

1.3. Právnickej osobe so sídlom na území Slovenskej republiky a zapísanej do obchodného registra (teda aj žalovanému) bola elektronická schránka automaticky aktivovaná na doručovanie najneskôr 1. júla 2017. Žalovaný aktiváciu elektronickej schránky potvrdil. Súd má povinnosť doručovať zásielky výlučne elektronicky, a to do aktívnych elektronických schránok. Bolo povinnosťou a v záujme žalovaného, aby elektronickú schránku pravidelne prezeral a teda bol upovedomený o každom doručení písomností (správ). Bolo len na rozhodnutí žalovaného, že tento (aj napriek uvedenej povinnosti) ako sám uviedol, nevenoval elektronickej schránke bližšiu pozornosť, pretože mu bola „pošta“ aj naďalej doručovaná prostredníctvom poštového podniku v listinnej podobe a aj vzhľadom na skutočnosť, že vo všetkých konaniach má stanoveného právneho zástupcu, ktorý ho v styku s orgánmi verejnej moci zastupuje. Uvedeným konaním sa žalovaný sám vystavil riziku, že sa nedozvie včas o doručení akýchkoľvek zásielok (elektronických správ). Súd prvej inštancie vzhľadom na zákonnú povinnosť elektronického doručovania, doručil žalovanému do jeho aktívnej elektronickej schránky platobný rozkaz. Po zmene zákonnej úpravy znenia § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente, účinné od 01. novembra 2017 (ktorou zákonodarcia umožnil aplikáciu fikcií doručenia aj v prípadoch, kde to nebolo dovtedy možné z dôvodu, že podľa osobitných predpisov bolo náhradné doručenie vylúčené), súd doručil elektronickú správu obsahujúcu platobný rozkaz spolu s prílohami žalovanému do jeho elektronickej schránky do vlastných rúk s použitím fikcie doručenia. Správa bola týmto spôsobom žalovanému doručená dňa 22. novembra 2017, čo vyplýva z elektronickej doručenky. Platobný rozkaz sa považoval za doručený žalovanému dňa 22. novembra 2017 a od tohto dňa začala žalovanému plynúť lehota na podanie odporu. Platobný rozkaz

nadobudol 8. decembra 2017 právoplatnosť a vykonateľnosť.

1.4. K námietke žalovaného, že nie je v zmysle platnej právnej úpravy možné vyvodzovať účinky doručenia od márneho uplynutia úložnej lehoty, súd prvej inštancie uviedol, že zákonné znenie § 32 ods. 6 písm. a) zákona o e-Governmente účinné do 31. októbra 2017 spôsobovalo výkladové problémy. Zmena zákona č. 305/2013 Z. z., ktorá je účinná od 1. novembra 2017 spočíva vo vypustení písmena a) z ustanovenia § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente. Predmetnú zmenu navrhol zakomponovať do novely zákona o e-Governmente Ústavnoprávny výbor Národnej rady SR, pričom na odôvodnenie tejto zmeny uviedol: „Účelom pozmeňujúceho návrhu je umožniť aplikáciu fikcií doručenia aj v prípadoch, kde to nebolo doteraz možné z dôvodu, že podľa osobitných predpisov bolo náhradné doručenie vylúčené. Návrhom sa tak zefektívni doručovanie úradných dokumentov.“ Zákondarca týmto spôsobom reagoval na už uvedenú nejednotnosť výkladu zákonného znenia a zmenil zákon o e-Governmente takým spôsobom, že umožnil aplikovať fikciu doručenia aj v tých prípadoch, kde podľa osobitných predpisov náhradné doručenie bolo do účinnosti predmetnej novely zákona o e-Governmente vylúčené. Teda od 1. novembra 2017 platí, že potom ako bude doručená správa z orgánu verejnej moci obsahujúca takéto dôležité rozhodnutie napr. aj platobný rozkaz, stačí ak sa povinná osoba prihlási do svojej elektronickej schránky a hoci ju nepreberie a márne uplynie úložná lehota, na rozhodnutie sa bude pozeráť ako na doručené. To zároveň platí aj v prípade, ak je elektronicá schránka aktivovaná a adresát si v úložnej lehote nepreberie zásielku a o doručení sa nedozvie. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval platobný rozkaz za doručený žalovanému 22. novembra 2017.

1.5. K tvrdeniam žalovaného týkajúceho sa „prečipovania“ a „preinštalovania“ občianskych preukazov užívateľov elektronicých schránok na účely prihlasovania sa do svojich schránok okresný súd uviedol, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že by práve tento technický problém (ktorý ako uvádza žalovaný trval niekedy na prelome mesiacov september a október a platobný rozkaz bol doručovaný žalovanému s použitím fikcie doručenia až v mesiaci november) žalovanému objektívne znemožnil prevziať elektronicú úradnú správu, a to z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, alebo že by na základe uvedeného nastali na strane žalovaného také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronicú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nebolo spravodlivé požadovať. Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd nemal preukázané, že by žalovaný splnil podmienky na to, aby súd rozhodol, že elektronicé doručenie platobného rozkazu je neúčinné, v zmysle § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente nepreukázal skutočnosť, že objektívne nemohol prevziať elektronicú úradnú správu (platobný rozkaz s prílohami) z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením a taktiež ani skutočnosť, že na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronicú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať. S ohľadom na uvedené rozhodol súd prvej inštancie o neúčinnosti doručenia platobného rozkazu sp. zn. 7Up/253/2017 z 19. septembra 2017 tak, že návrh zamietol. Pre zamietnutie návrhu žalovaného na vydanie rozhodnutia o neúčinnosti doručenia platobného rozkazu nevyhovelo ani návrhu žalovaného na vydanie rozhodnutia o odklade účinkov elektronicého doručenia platobného rozkazu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 24. mája 2019 sp. zn. 13CoUp/1/2018 na odvolanie žalovaného napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (§ 378 ods. 1 a 2 CSP).

2.1. V odôvodnení uviedol, že nezistil vady, ktoré by sa týkali procesných podmienok konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktoré odkazuje a len na zdôraznenie tejto správnoti uviedol ďalšie dôvody.

2.2. Pokiaľ odvolateľ namietal doručenia platobného rozkazu vydaného v upomínacom konaní, na základe fikcie doručenia, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. V zmysle ustanovení CSP, konkrétne § 266 sa platobný rozkaz doručuje do vlastných rúk žalovanému a na doručovanie sa nepoužívajú ustanovenia § 111 ods. 3 a § 116. Pri doručovaní platobného rozkazu je aplikácia ustanovenia o fikcii doručenia vylúčená. Osobitným predpisom pre účely doručovania platobného rozkazu je Civilný sporový poriadok, ktorý však v ustanovení § 266 ods. 2 CSP vylučuje len náhradné doručenie upravené v § 111 ods. 3 a § 116 CSP, rovnako § 9 ods. 4 ZoUK. Nevylučujú však náhradné doručenie upravené v § 32 ods. 5 Zákona o e-Governmente. Zákon o e-

Governmente zaviedol v § 29 a nasledujúcich pravidiel elektronického doručovania pri výkone verejnej moci elektronicky. Podľa príslušných ustanovení, ak sa elektronická správa doručuje do vlastných rúk, považuje sa za doručenie dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty. V tomto prípade sa pokladá správa za doručenie, aj keď sa o tom adresát elektronickej správy nedozvedel. Podmienkou na doručenie rozhodnutia je mať elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie. Súd prvej inštancie platobný rozkaz považoval za doručenie 22. novembra 2017. Podľa § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente účinnom od 1. novembra 2017, ustanovenie odseku 5 písm. b) a c) sa nepoužije, ak a) medzi okamihom odoslania elektronickej úradnej správy a okamihom márneho uplynutia úložnej lehoty bola elektronická schránka deaktivovaná, b) orgán verejnej moci rozhodne, že elektronické doručenie je neúčinné; to neplatí, ak osobitný predpis neumožňuje vylúčiť účinky náhradného doručenia. Ústavnoprávny výbor Národnej rady SR k odôvodneniu tejto zmeny v § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente uviedol: „Účelom pozmeňujúceho návrhu je umožniť aplikáciu fikcii doručenia aj v prípadoch, kde to nebolo doteraz možné z dôvodu, že podľa osobitných predpisov bolo náhradné doručenie vylúčené. Návrhom sa tak zefektívni doručovanie úradných dokumentov.“ Vzhľadom na vyššie uvedené nadobudne platobný rozkaz vydaný v upomínacom konaní a doručenie ako elektronický úradný dokument právoplatnosť márnym uplynutím úložnej lehoty, aj keď sa o tom adresát nedozvedel.

2.3. Za správny považoval aj záver súdu prvej inštancie, že odvolateľ nepreukázal zákonné predpoklady neúčinnosti elektronického doručenia platobného rozkazu. Nepreukázal, že podľa § 33 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente, objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, žalovaný jednoznačne uviedol, že mal aktivovanú elektronickú schránku, súd ako orgán verejnej moci má povinnosť doručovať zásielky výlučne elektronicky, a to do aktívnych elektronických schránok. Bolo len na rozhodnutí žalovaného, že tento (aj napriek uvedenej povinnosti) ako sám uviedol, nevenoval elektronickej schránke bližšiu pozornosť, uvedeným konaním sa žalovaný sám vystavil riziku, že sa nedozvie včas o doručení akýchkoľvek zásielok (elektronických správ). Zo skutkových tvrdení odvolateľa, možno urobiť len záver, že na jeho strane nenastali také dôvody, ktoré by mu podľa § 33 ods. 1 písm. b) zákona o e-Governmente, objektívne neumožňovali prevziať elektronickú úradnú správu, a takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať (v tejto súvislosti poukázal, že sa prihlásil do elektronickej schránky dňa 6. februára 2018, poukázal na to, že v letných mesiacoch 2017 si aktivoval elektronickú schránku, následne mu neboli doručované žiadne správy na prelome mesiacov september a október boli všetci užívatelia elektronických schránok prostredníctvom médií vyzývaní na takzvané prečipovanie a preinštalovanie svojich občianskych preukazov na účely prihlasovania sa do svojich schránok, nakoľko došlo k problémom vo fungovaní celého systému a bola obava zo zneužitia osobných údajov užívateľov z dôvodu „hackovania“ elektronických schránok a z tohto dôvodu, ako aj preto, že mu bola doručovaná pošta prostredníctvom poštového podniku v listinnej podobe, ako aj skutočnosť, že má vo všetkých konaniach právneho zástupcu, nevenoval elektronickej schránke bližšiu pozornosť, podnikateľskú činnosť vykonáva po dobu takmer 30 rokov „v listinnej podobe“, je pre neho potom prechod na elektronickú komunikáciu zložitý a nezrozumiteľný, a to o to viac, že samotný systém nefunguje správne a aj orgány verejnej moci majú s jeho využívaním problémy). Existenciu elektronickej schránky v rozhodnom období pre doručenie platobného rozkazu žalovaný nespochybňuje, nepreukázal, že by na základe ním tvrdených skutočností, by objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu (platobný rozkaz) z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením. Zákon o e-Governmente kladie dôraz na preukázanie objektívnej nemožnosti prístupu do elektronickej schránky príjemcu v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súd rozhodne, že elektronické doručenie je neúčinné, len ak adresát preukáže, že objektívne si nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením. Žalovaný nepreukázal, že prevzatie správy bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať.

2.4. Odvolateľ argumentoval tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tým že súd postupoval v rozpore s príslušnými ustanoveniami upravujúcimi postup pri vydávaní a doručovaní platobného rozkazu, po prvom neúspešnom doručení platobného rozkazu mal súd prvej inštancie postupovať podľa § 10 ZoUK. K tomu odvolací súd uviedol, že pod nesprávnym procesným

postupom znemožňujúcim účastníkovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva procesný poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým znemožnil účastníkovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva. Odvolací súd nezistil v konaní súdu prvej inštancie, taký nežiaduci postup súdu, ktorým by súd účastníkom konania znemožnil realizáciu ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa ustanovenia § 10 ZoUK, ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Z uvedeného ustanovenia nemožno vyvodit', že ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť, súd po prvom neúspešnom doručení o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie platobný rozkaz doručoval žalovanému ako právnickej osobe do jeho aktívnej elektronickej schránky. Dňa 19. októbra 2017 bola súdu doručená správa od odosielateľa Úrady vlády Slovenskej republiky - ÚPVS o nedoručení správy žalovanému z dôvodu uplynutia lehoty doručovania, následne vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaný mal aktivovanú elektronicкую schránku na doručovanie, doručoval súd prvej inštancie žalovanému platobný rozkaz opätovne, dňa 06. novembra 2017 bola súdu doručená správa od odosielateľa Úrady vlády Slovenskej republiky - ÚPVS o nedoručení platobného rozkazu žalovanému z dôvodu uplynutia lehoty doručovania. Súd prvej inštancie vzhľadom na zmenu právnej úpravy § 32 ods. 6 zákona o e-Governmente účinnú od 1. novembra 2017 doručoval následne platobný rozkaz spolu s prílohami žalovanému elektronickey do jeho elektronickej schránky do vlastných rúk s použitím fikcie doručenia. Z elektronickej doručeny vyplýva, že žalovanému bola správa doručená do jeho elektronickej schránky dňa 22. novembra 2017 o 00:50:51 hod., a to vypršaním úložnej lehoty s fikciou doručenia. Uvedeným postupom súdu odvolateľovi - účastníkovi konania nebola znemožnená realizácia jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. O náhrade trov konania odvolací súd nerozhodoval, z dôvodu, že konanie už bolo právoplatne skončené.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená. Odvolaciemu súdu (i súdu prvej inštancie) vyčítal že na vec neaplikoval správnu (relevantnú) právnu normu ohľadom účinného doručenia platobného rozkazu, keď „nadiradil“ zákon o e- Governmente nad ZoUK. Pokiaľ zákon o ZoUK a CSP vylučujú tzv. fikciu doručenia platobného rozkazu, nie je možné také doručenie obísť aplikáciou zákona o e-Governmente. Dovolateľ zotrval na svojom skoršom názore, že po prvom úspešnom nedoručení platobného rozkazu mal súd postupovať v zmysle § 10 ZoUK. Platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovaného, pričom fikcia doručenia je v tomto prípade vylúčená, súd mal preto zrušiť vydaný platobný rozkaz. Navrhol, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu a návrhom žalovaného vyhovel alternatívne zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako procesne neprípustné pre nevymedzenie právnej otázky a pre vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu odmietnuť a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné.

6. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť veci v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je

vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že tato nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

7.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

7.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7.3. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

7.4. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasíviťa dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

7.5. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom

konaní.

8. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania uplatnil v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, k čomu dovolací súd poznamenáva:

8.1. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP s akcentom na konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, čo umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), alebo ktorá je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

11. Dovolateľ v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP však neformuloval žiadnu právnu otázku, vo svojom dovolaní nesúhlasí s procesným postupom súdu v upomínamom konaní, tento označuje za nesprávny, zakladajúci porušenie jeho práv, čo implikuje skôr vadu znátočnosti v mysle § 420 písm. f) CSP, ktorú ale dovolateľ neuplatnil. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, ktorá bola dovolacím súdom podľa neho riešená nesprávne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola riešená dovolacím súdom a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/28/2017).

12. Iba samotné namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (ohľadne elektronického doručovania platobného rozkazu a nesprávnej aplikácie procesných noriem), bez

vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

13. Dovolaací súd napokon nepovažuje za opodstatnenú dovoláciu argumentáciu žalovaného, že by procesný postup súdov v upomínacom konaní ohľadne doručenia platobného rozkazu žalovanému vykazoval procesné vady. K takémuto záveru dovolací súd dospel na základe výkladu jednoduchého práva (easy case). Pre kategóriu takých právnych prípadov nevystáva potreba (požiadavka) vytvorenia alebo zjednotenia judikatúry dovolacím súdom.

14. Relevantnou pre tento prípad (elektronického doručenia platobného rozkazu 22. novembra 2017) je jasné a zrozumiteľné v čase doručovania (6. november 2017 - viď č.l. 102-104 súdneho spisu) právne účinné ustanovenie § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente, podľa ktorého elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručení, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Pravidlo týkajúce sa účinku doručenia platobného rozkazu elektronicou formou vyplýva priamo zo zákona [§ 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente], nešlo preto v žiadnom prípade o otázku neupravenú v právnom predpise vyžadujúcu si vyplnenie medzery súdom vhodne zvoleným výkladom. Práve naopak, išlo o aplikáciu jednoduchého a jasného pravidla.

14.1. Podľa § 266 ods. 1 CSP: „Platobný rozkaz spolu so žalobou súd doručuje žalovanému do vlastných rúk.“ Podľa § 9 ods. 2 a 4 ZoUK: „Žalobcovi a žalovanému sa platobný rozkaz doručuje ako elektronický úradný dokument podľa osobitného predpisu (Zákon č. 305/2013 Z.z.). Platobný rozkaz sa doručuje žalovanému do vlastných rúk; ustanovenia § 111 ods. 3 a § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku sa na doručovanie platobného rozkazu žalovanému nepoužívajú.“ V posudzovanej veci išlo o aplikáciu jednoduchých právnych noriem obsiahnutých v ustanoveniach zákona o upomínacom konaní, Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente.

14.2. Právna úprava zákona o e-Governmente s účinnosťou od 1. novembra 2017 umožnila doručiť platobný rozkaz žalovanému elektronicke účinne aj s využitím náhradného doručenia, tzv. fikcie doručenia, čo potvrdzuje i odborná literatúra (napr. IVANKO, D. - RUSNÁKOVÁ, M. - ŠTEFČEKOVÁ, M. - KRISOVÁ, D.: Zákon o upomínacom konaní. Komentár. Wolters Kluwer, 2018, str. 76; Sedlačko, F.: Zásadné zmeny pri aplikácii fikcie doručenia, Bulletin slovenskej advokácie, 2017, č. 10, str. 8). V dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím súdu prvej inštancie dovolací súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súdny aplikovali na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu v súlade s jej účelom a zmyslom, vysporiadali sa jasne, zrozumiteľne a správne so všetkými podstatnými argumentmi žalovaného a z ich rozhodnutí je zrejmé, akými úvahami sa riadili pri právnom posudzovaní veci. Dovolaací súd nezdieľa názor dovolateľa, že súd prvej inštancie nemal procesnú možnosť zopakovať doručenie platobného rozkazu žalovanému po neúspešnom doručovaní. Je v súlade s praxou všeobecných súdov, že pri neúspešnom doručovaní sa súd môže pokúšať o úspešné doručovanie. V dovolaní dovolateľ nenamieta správnosť záveru súdov o nepredložení relevantných argumentov brániacich dovolateľovi objektívne prevzatie alebo oboznámenie sa s platobným rozkazom doručeným do jeho elektronickej schránky (§ 33 ods. 1 o e-Governmente).

15. Dovolanie žalovaného namietajúceho nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, dovolací súd ho preto odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP, lebo dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

15.1. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP).

16. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.